

Juli-turen 2015

Muld og magi: To byhaver, to verdener, to visioner...

Vil du have krydderi på tilværelsen, skal du besøge baggården til Blågårdsgade 4. Gårdrummet er enormt med en indhegnet boldbane og små lukkede haverum, hvor man kan grille og være ugenert. Her mødes en lille gruppe indvandrerkvinder hver tirsdag. De er en del af projektet "Dyrk Flere Krydderier", som er et initiativ Indvandrer Kvindecetret, De Grønne Gårdmænd og ildsjælen Jann Kuusisaari har taget.

Det er en del af et større projekt, fortæller Jann. Kvinderne deler ud af deres stolte madtraditioner med opskrifter fra bl.a. Pakistan, Irak, Iran, Somalia, Marokko, Indien og Balkan, de er samlet i den smukke kogebog "Send flere krydderier". Bogen er lavet i samarbejde med kokken Claus Meyer.

Kvinderne har lavet en række højbede med krydderurter. Mulden har de selv lavet i en enorm kompostmaskine, som i løbet af en uge kan omdanne køkkenaffald til lækker muld. De laver selv stiklinger til mange af deres plan-

ter. Dette er kun begyndelsen, siger Jann, vi håber på mange flere grønne initiativer. Et andet initiativ er "Send Flere Krydderier" som er en socialøkonomisk virksomhed. Det betyder, at virksomheden har et socialt formål. Målet er at skabe arbejdspladser og integrere etniske minoritetskvinder på det danske arbejdsmarked. Det økonomiske overskud går i dette tilfælde til at ansætte flere kvinder og på sigt etablere køkkener i flere dele af København.

I "Send Flere Krydderier" er maden også et socialt foretagende, hvor kvinderne er rigtig gode til at hygge sig over madlavningen, som man er fælles om. Her handler mad også om socialt samvær, og derfor er det ikke kun målet, men også processen der har en betydning.

"Fællespuljen Nørrebro's Grønne Gårde" har lavet en aftale med "De Grønne Gårdmænd", som står for den daglige drift. Fællespuljen er en non-profit organisation, der har til formål

Det enorme kompostanlæg, som på længere sigt giver besparelser på renovationen.

Jasmin på otte er en skøn pige, der sammen med en veninde har lavet et højbed. De har selv sigtet en kubikmeter forurenset kompostjord og plantet tomatplanter i det. Stolt fortalte hun om projektet, ikke alene havde hun røde tomater, men også sorte og gule.

at passe medlemmernes grønne gårdanlæg med miljøvenlige metoder samt etablere og drive miljøstationer.

Fællespuljen har også til opgave at udbrede den miljøvenlige og resurcesparende tankegang til samfundet ved at udgive information og skabe debat om emnet.

Arbejds- og virkeområder:

- miljøstationer
- gårdanlæg og grønne områder
- miljøinformation og -undervisning
- praktik, aktivering og uddannelse
- fællesskab mellem gårdene

Vi blev budt på lækende hyldebærdrik lavet af kvinderne og vi havde kager med, men på grund af ramadanen måtte de gemme kagerne til efter solnedgang.

Det var et inspirerende besøg, som satte mange tanker i gang hos halvtolvene.

Vi cyklede videre til universitetshaverne på Frederiksberg - bedre kendt som Landbohøjskolens Have. Den blev grundlagt i 1858, samtidig med at Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole blev bygget.

I dag kaldes området Frederiksberg Campus og det er en del af Københavns Universitet.

Vi spiste vores medbragte mad i den Romantiske Have som blev anlagt efter tidens toner i romantisk stil med mange elementer fra landskabshaverne. Haven indeholder mange af de have- og parkrum, der hører til stilarten: en dam, en bæk, en stenhøj, en rosenhave, en skov, lunde og åbne arealer, tæppebede og

blomsterbede etc.

Den gamle Veterinærskole fra 1773 på Christianshavn, hvor der udelukkende blev undervist i veterinærmedicin, flyttede med ud til Frederiksberg, men derudover skulle der på den nye Landbohøjskole gives undervisning til landmænd, landinspektører, havebrugere og skovbrugere.

Haven skulle opfylde 3 hovedformål, hvilket den stadig gør den dag i dag:

Afgive plantemateriale til undervisningen i botanik og plantekultur.

Vores madpakker spiste vi under de gamle træer i Den Romantiske Have. Der var dog ingen amoriner, men rigtig mange sommerfugle.

Caféen i Blomsterhaven er et besøg værd. Ikke alene laver de god kaffe, men de serverer også spændende specialøl.

Tjene til forskønnelse af lærestaltens omgivelser og tjene som en offentlig park. Parken er en af de smukkeste i området og er en oplevelse netop nu, hvor alting blomstrer. I 1855 overtager Indenrigsministeriet det gamle landsted Rolighed samt grunden på syv tdr. land, for at den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole kunne opføres. Arkitekt Bindesbøll var manden bag hovedbygningen der blev opført og indviet i 1858. Rolighed er nu kontorer, laboratorier og undervisningslokaler, og da de gamle gule bindingsværkslænger blev grundigt restaureret og malet

i 2002, fremstår hele det gamle landsted i dag som en velholdt og unik lille perle på Københavns Universitets Frederiksberg Campus. Sommerblomsthaven ligger uden for Den Romantiske Have, men er en vigtig del af haven. Arealet, hvor sommervækstsamlingen er beliggende. Her ligger også cafeen, hvor vi afsluttede dagen med en kop kaffe, før vi drog tilbage til Halvtolv.

*Referent: Preben Thorup
Foto: Jacob Rehling*